
OPSCHRIFT

Vergadering van 13 december 2016

Besluit nummer: 2016_COM_WWM_00005

Onderwerp:

Lage-emissiezone in Gent: invoeringsdatum, zone, principekader toelatingsvoorwaarden en principes flankerende maatregelen. - Goedkeuring

Beknopte samenvatting:

Aan de gemeenteraad wordt gevraagd de zone, invoeringsdatum en het principekader rond de toelatingsvoorwaarden van de lage-emissiezone, alsook de uitwerking van de flankerende maatregelen bij de lage-emissiezone in Gent principieel goed te keuren.

Bevoegd: Tine Heyse

Bestemd voor:

- Commissie Welzijn, Werk en Milieu

DE GEMEENTERAAD

AANHEF

De volgende bepalingen zijn van toepassing inzake de bevoegdheid:

Het Gemeentedecreet van 15 juli 2005, artikel 42, §1 en § 2

De beslissing wordt genomen op grond van:

Het Gemeentedecreet van 15 juli 2005, artikel 2

Het Vlaamse decreet betreffende de lage-emissiezone van 27 november 2015

Het Vlaamse besluit betreffende de lage-emissiezone van 26 februari 2016

MOTIVERING

In het Gentse bestuursakkoord 2013-2018 is opgenomen dat Gent bereid is om de invoering van een lage-emissiezone (LEZ) te onderzoeken. Een beslissing met betrekking tot de invoering van

een LEZ werd ook als maatregel opgenomen in het lokaal mobiliteitsplan en in het integraal luchtkwaliteitsplan (2015-2019).

Op 27 november 2015 keurde de Vlaamse overheid het decreet betreffende de lage-emissiezone goed. Dit decreet maakt het mogelijk dat een stad of gemeente een lage-emissiezone kan invoeren door middel van een lokaal LEZ reglement.

Op 26 februari 2016 keurde de Vlaamse overheid het besluit goed betreffende de lage-emissiezone. Het LEZ-besluit bepaalt welke voertuigen automatisch toegelaten zijn tot de LEZ, welke voertuigen toegang hebben na registratie, uiterlijk 24 uur na het betreden van de LEZ en de oudere, meer vervuilende voertuigcategorieën waarvoor toelating tegen betaling mogelijk is, indien een stad of gemeente dit wenst (LEZ-besluit, art. 2 en 4, 2016).

Op 2 juni 2016 werd de invoering van een LEZ in 2020 voor zowel personenwagens, vracht- als bestelwagens toegelicht op de gemeenteraadscommissie Welzijn, Werk en Milieu. De invoering van een lage-emissiezone past binnen de strategische doelstelling van een veilige, gezonde en leefbare stad. De invoering van een LEZ leidt immers tot een versnelde verbetering van de luchtkwaliteit. Vooral verminderde emissies van roetdeeltjes zullen een positieve impact hebben op de gezondheid. Roetdeeltjes zijn rechtstreeks gecorreleerd met verkeersemissies en behoren tot de meest schadelijke fracties van fijn stof. Uit modelberekeningen van de Dienst Milieu en Klimaat en het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie van de Vlaamse Overheid blijkt dat de invoering van een LEZ gemiddeld een daling in roetconcentraties van 10 tot 24% met zich meebrengt. Om diezelfde impact te realiseren zouden de verkeersintensiteiten met 63% moeten afnemen.

Aan de gemeenteraad wordt nu reeds gevraagd de zone, invoeringsdatum, het principekader rond de toelatingsvoorwaarden van de lage-emissiezone en de uitwerking van een pakket flankerende maatregelen bij de LEZ in Gent goed te keuren. Om de invoering van de lage-emissiezone (LEZ) te kunnen voorbereiden is het immers noodzakelijk een aantal beslissingen en beleidsprincipes zo snel mogelijk vast te leggen. Voor inwoners, bezoekers en bedrijven is het immers belangrijk om tijdig te weten welke voorwaarden, binnen welke zone zullen gelden vanaf de datum van invoering. Zij hebben immers tijd nodig om zich aan te passen aan deze nieuwe situatie. Om die reden werd ook in november 2016 door de gemeenteraad de opdracht goedgekeurd om vanaf 2017 een communicatiecampagne uit te werken ter voorbereiding van de invoering van een LEZ in 2020.

Om de LEZ effectief te kunnen invoeren, moet in een latere fase (in 2019), conform artikel 3 §2 van het decreet betreffende de invoering van lage-emissiezones een LEZ-reglement worden goedgekeurd. Dat reglement zal o.a. de zone, toelatingsvoorwaarden, modaliteiten registratie, overtredingen, sancties, ... omvatten. Eveneens moet er een apart retributiereglement worden goedgekeurd waarin de toelatingstarieven LEZ worden opgenomen

1. Gebiedsafbakening en startdatum

1.1 Naar analogie met de vele voorbeelden in andere Europese steden bestaat een LEZ bij voorkeur uit een aaneengesloten zone rond het stadscentrum, afgebakend door duidelijk

herkenbare fysieke grenzen en gekenmerkt door een hoge bevolkingsdichtheid. Rekening houdend met de effecten op vlak van luchtkwaliteit, de leesbaarheid en eenvoud voor de gebruiker, de handhaafbaarheid, de complementariteit met het Gentse mobiliteitsbeleid en de mogelijkheid tot flankerend beleid werd als meest efficiënte en effectieve gebied voor afbakening van de lage emissiezone de zone binnen de R40 geselecteerd, met uitzondering van (1) de as Nieuwewandeling – Begijnhoflaan – Opgeëistenlaan - Blaisantvest (N430), en (2) de in- en uitvalswegen naar de parking Gent Zuid (B401 en N422). Ook (3) de stadsring R40 zelf valt buiten de LEZ. De Gentse LEZ zal dus samenvallen met de zone 30 binnen de R40.

1.2 De LEZ wordt op 1 januari 2020 ingevoerd. Deze datum is zodanig gekozen dat er voldoende tijd is om de praktische invoering van de LEZ voor te bereiden en te coördineren. Ook laat deze startdatum voldoende tijd om de inwoners, bezoekers en bedrijven van Gent tijdig te informeren en sensibiliseren over de invoering van de LEZ in Gent vanaf 2020. Daarnaast valt deze datum exact samen met een verstrenging van de in het Vlaamse LEZ-decreet en - besluit gekaderde toelatingsvoorwaarden.

Vanaf 1 januari 2020 is de LEZ volledig operationeel. Dat houdt in dat elk voertuig dient te voldoen aan de toelatingsvoorwaarden. Voertuigen die hier niet aan voldoen worden vanaf die datum administratief beboet.

2. Algemene toelatingsvoorwaarden (door Vlaanderen bepaald)

2.1 De algemene toelatingsvoorwaarden gelden voor de voertuigcategorieën M, N en T zoals bedoeld in artikel 1, §1, van het Koninklijk Besluit van 15 maart 1968 met het algemeen reglement op de technische eisen waaraan de auto's, hun aanhangwagens, hun onderdelen en hun veiligheidstoebehoren moeten voldoen.

2.2 De Vlaamse toelatingsvoorwaarden zijn gebaseerd op de brandstof, de voertuigcategorie en de euronorm van het voertuig (of de datum van eerste inschrijving indien de euronorm niet bekend is). De combinatie van deze elementen is bepalend voor de vervuilingsgraad van een voertuig. De toegangsregels gelden 7 dagen per week en 24 u per dag.

In het Vlaamse LEZ-besluit (2016) worden de toegangsvoorwaarden gepreciseerd als volgt (zie tabel 1a en 1b):

1a. Algemeen toegelaten voertuigen voor het vervoer van personen (M) of voor het vervoer van goederen (N)		
	1/1/2020	1/1/2025
Diesel	Euronorm 5 of V Indien de euronorm niet gekend is, geldt de datum van eerste inschrijving.	Euronorm 6 of VI Indien de euronorm niet gekend is, geldt de datum van eerste inschrijving.

	Deze verschilt per voertuigcategorie: 1/1/2011 (M1, N1 gewichtsklasse 1) 1/1/2012 (M2, N1 gewichtsklasse 2/3) 1/1/2012 (N2) 1/10/2009 (M3, N3)	Deze verschilt per voertuigcatego 1/9/2015 (M1, N1 gewichtsklasse 1/9/2015 (M2, N1 gewichtsklasse 1/9/2016 (N2) 1/1/2014 (M3, N3)
Benzine/aardgas	Euronorm 2 of II Indien de euronorm niet gekend is, geldt de datum van eerste inschrijving. Deze verschilt per voertuigcategorie: 1/1/1997 (M1) 1/1/1998 (N1 gewichtsklasse 1) 1/1/1998 (M2, N1 gewichtsklasse 2/3) 1/10/1996 (N2, M3, N3)	Euronorm 3 of III Indien de euronorm niet gekend is, geldt de datum van eerste inschrijving. Deze verschilt per voertuigcatego 1/1/2001 (M1) 1/1/2001 (N1 gewichtsklasse 1) 1/1/2002 (M2, N1 gewichtsklasse 1/10/2001 (N2, M3, N3)

1b. Algemeen toegelaten Landbouw- en bosbouwvoertuigen (T)		
	1/1/2020	1/1/2025
	Fase IIIb Indien de euronorm niet gekend is, geldt de datum van eerste inschrijving. 1/1/2011	Fase IV Indien de euronorm niet gekend is, geldt de datum van eerste inschrijving. 1/1/2014

2.3 Vrijstellingen worden geregeld in het Vlaamse regelgevend kader (LEZ-besluit, 2016). In de mate van het mogelijke worden de vrijstellingen automatisch verleend. Voor een aantal voertuigcategorieën zal een voorafgaande registratie van het voertuig bij de stad vereist zijn om van het recht op vrijstelling te kunnen genieten. Dit geldt met name voor de voertuigen waarvan de stad niet uit andere gegevensbronnen het recht op vrijstelling kan afleiden (bijvoorbeeld voertuigen voor toezicht, controle en onderhoud van infrastructuur en installaties van algemeen belang, voertuigen gebruikt door personen met een handicap ...).

De volgende voertuigcategorieën worden vrijgesteld:

- *Elektrische voertuigen, plug-in hybride voertuigen met een maximale CO2-uitstoot van 50 g/km en voertuigen die met waterstof worden aangedreven;*
- *Alle niet M - ,N - en T - voertuigcategorieën;*
- *Prioritaire voertuigen, vermeld in artikel 37 van de wegcode;*
- *Voertuigen die uitzonderlijke transporten die door de bevoegde overheid vergund zijn met een geldige vergunning uitvoeren;*
- *Voertuigen van de krijgsmacht;*
- *de voertuigen waarvan de titularis van de nummerplaat of een persoon die gedomicilieerd is op hetzelfde adres als de titularis van de nummerplaat, recht heeft op een verhoogde tegemoetkoming en houder is van de speciale kaart, vermeld in artikel 27.4.3 van de Wegcode. De toegang kan tegelijk alleen voor één voertuig per speciale kaart aangevraagd worden en geldt tot de eerstvolgende wijziging van de toegangsvoorwaarden.*
- *voertuigen die aangepast zijn voor het vervoer van personen met een handicap, waarvoor een goedkeuring van de aanpassing van een voertuig is afgeleverd door de bevoegde overheidsinstantie en waarvan de titularis van de nummerplaat of een persoon, gedomicilieerd op het adres van de titularis van de nummerplaat, houder is van de speciale kaart, vermeld in artikel 27.4.3 van de Wegcode, of van een daarmee gelijkgesteld document als vermeld in artikel 27.4.1 van de Wegcode. De toegang kan enkel aangevraagd worden voor voertuigen die voor het invoeren van de LEZ ingeschreven zijn op naam van de betrokken titularis van de nummerplaat en geldt tot de eerstvolgende wijziging van de toegangsvoorwaarden.*
- *voertuigen die aangepast zijn voor het vervoer van personen met een handicap en die worden ingeschakeld in het kader van het decreet van 21 december 2012 tot compensatie van de openbare dienstverplichting tot het vervoer van personen met een handicap of een ernstig beperkte mobiliteit;*
- *voertuigen die uitgerust zijn met een rolstoellift en die niet vallen onder voorgaande;*
- *mobiele kranen zoals bedoeld in artikel 1, § 1, 9 van het koninklijk besluit van 15 maart 1968.*

3. lokale toelatingsvoorwaarden

3.1 Alle voertuigen die niet toegelaten zijn overeenkomstig het Vlaams regelgevend kader zijn in principe niet toegelaten tot de LEZ. Wel is in het LEZ-decreet (art. 4 § 2) en in het LEZ-besluit (art. 3) de mogelijkheid voorzien dat de stad onder bepaalde voorwaarden aan deze voertuigen toch een tijdelijke toegang kan verlenen.

Hierbij moet de stad rekening houden met de volgende bepalingen (LEZ-besluit, art. 3):

- *de toegangsvoorwaarden worden gedifferentieerd in functie van de emissie van de voertuigen, waarbij voertuigen met hogere emissies aan strengere voorwaarden worden onderworpen. Hierop kan een uitzondering voorzien worden voor voertuigen ouder dan 40 jaar, voor voertuigen die blijkens hun bouw, uitrusting of andere permanente kenmerken speciaal zijn uitgerust voor toezicht, controle, onderhoud van infrastructuur en installaties van algemeen belang en voor voertuigen die, door of in opdracht van het leger, de politiediensten, de wegbeheerder, de civiele bescherming of de brandweer, gebruikt worden voor noodsituaties of voor reddingsoperaties;*
- *een individuele toelating voor een voertuig wordt altijd in de tijd beperkt tot maximaal één jaar en is hernieuwbaar;*
- *bij de toekenning van een individuele toelating voor het voertuig waarvan de titularis van de nummerplaat gedomicilieerd is in de LEZ, houdt de gemeente rekening met een mogelijk beperkte financiële draagkracht van de titularis van de nummerplaat (VK).*
- *de toegangsvoorwaarden worden gedifferentieerd in functie van de emissie van de voertuigen, waarbij voertuigen met hogere emissies aan strengere voorwaarden worden onderworpen*
- *mogelijk voor voertuigcategorieën M en N, maar niet voor T.*

3.2 Er wordt voorgesteld diesellootvoertuigen - conform het Vlaams regelgevend kader - met een euronorm 4 of IV vanaf 2020, euronorm 5 of V vanaf 2025 onder voorwaarden toegang te verlenen tot de LEZ. De specifieke voorwaarden worden verder onderzocht en opgenomen in het LEZ-reglement dat in een latere fase ter goedkeuring wordt voorgelegd. Zie tabel 2a en 2b.

Zoals hierboven vermeld, zullen de exacte toelatingsvoorwaarden en de bijhorende tarieven in een latere fase (m.n. in 2019) worden goedgekeurd. Hierbij adviseert het stadsbestuur om een graduele toename van de tarieven te onderzoeken.

2a. Voertuigen voor het vervoer van personen (M) of voor het vervoer van goederen (N) - DIESEL		
	1/1/2020 - 31/12/2024	1/1/2025 - 31/12/2029
Euro 6	toegang	toegang
Euro 5	toegang	toegang onder voorwaarden
Euro 4	toegang onder voorwaarden	geen toegang
Euro 3 met roetfilter	geen toegang	geen toegang
Euro 3 zonder roetfilter	geen toegang	geen toegang
Euro 2	geen toegang	geen toegang

Euro 1	geen toegang	geen toegang
Euro 0	geen toegang	geen toegang

2b. Voertuigen voor het vervoer van personen (M) of voor het vervoer van goederen (N) - BENZINE/AARDGAS		
	1/1/2020 - 31/12/2024	1/1/2025 - 31/12/2029
Euro 6	toegang	toegang
Euro 5	toegang	toegang
Euro 4	toegang	toegang
Euro 3	toegang	toegang
Euro 2	toegang	geen toegang
Euro 1	geen toegang	geen toegang
Euro 0	geen toegang	geen toegang

3.3. Er wordt voorgesteld voertuigen ouder dan 40 jaar - conform het Vlaams regelgevend kader - onder voorwaarden toegang te verlenen tot de LEZ. De toelatingsvoorwaarden tot de lage-emissiezone worden opgenomen in het stedelijk LEZ-reglement. De toelatingstarieven zullen worden opgenomen in een apart (retributie)reglement.

4. Flankerende maatregelen

Om de Gentenaren en Gent-bezoekers optimaal te begeleiden bij de invoering van de LEZ, zullen er flankerende maatregelen worden voorzien bij de invoering van de LEZ. Flankerende maatregelen worden ingevoerd om:

- Bepaalde kwetsbare doelgroepen die een directe impact ondervinden t.g.v. de invoering van de LEZ extra te begeleiden;
- De effectiviteit van de LEZ te ondersteunen door o.a. kwaliteitsvolle en duurzame alternatieven aan te bieden voor de meest schadelijke voertuigen.

Binnen het pakket van flankerende maatregelen zal er specifiek aandacht besteed worden aan de volgende doelgroepen:

- Inwoners die recht hebben op een verhoogde tegemoetkoming in de sociale zekerheid.
- 65-plussers.
- Inwoners van de LEZ.

Bij de uitwerking van de flankerende maatregelen zal er een onderscheid gemaakt worden tussen:

- Flankerende maatregelen die worden aangeboden als alternatief op het individueel bezit van een (eventueel tweede) wagen. Deze maatregelen gelden vnl. voor de eigenaars van

die wagens die nu slechts af en toe gebruikt worden en die t.g.v. de invoering van de LEZ worden weggedaan en niet meer worden vervangen. Bestaande maatregelen zoals subsidies elektrische (bak)fietsen en terugbetaling inschrijvingsgeld autodelen zullen worden aangevuld met nieuwe maatregelen, zoals een terugbetaling van de abonnementskosten De Lijn voor bepaalde doelgroepen.

- Flankerende maatregelen die worden aangeboden aan de eigenaars van die wagens die heel frequent gebruikt worden en waarvan de eigenaar niet kan of wenst over te schakelen op de alternatieven voor de betreffende privaat gebruikte wagen. De invoering van een sloopregeling ter vervanging van oude wagens die door de invoering van de LEZ niet meer zullen worden toegelaten tot de Gentse binnenstad wordt hierbij onderzocht.

Om de nieuwe maatregelen te integreren in het beleid zal er in de eerste helft van 2017 een aanpassing (inclusief uitbreiding) van het subsidiereglement milieuvriendelijke mobiliteit worden voorgelegd aan de gemeenteraad.

Volgende bestaande maatregelen worden behouden/uitgebreid als flankerend beleid bij de LEZ:

- Subsidie elektrische (bak)fiets bij inlevering van een nummerplaat, wordt uitgebreid met een subsidie voor elektrische scooters;
- Taxicheques voor personen met een beperkte mobiliteit en een beperkt inkomen;
- Terugbetaling lidmaatschap autodelen;
- Subsidie bij de aankoop van een milieuvriendelijke deelwagen;
- P+R / P+R aan de rand van de stad voor Gent-bezoekers;

Volgende nieuwe maatregelen worden concreter uitgewerkt als flankerend beleid bij de LEZ:

- Terugbetaling jaarabonnement De Lijn voor gezinnen die een auto wegdoen en daarbij een nummerplaat inleveren. Daarbij wordt een onderscheid gemaakt tussen gezinnen die recht

hebben op een vervoersgarantie of een verhoogde tegemoetkoming bij De Lijn (volledige terugbetaling), en gezinnen die hier geen recht op hebben (gedeeltelijke terugbetaling);

- Sloopregeling voor bewoners van de LEZ-bewoners met een voertuig dat niet 'LEZ-proof' is, wordt verder onderzocht.

Naast deze flankerende maatregelen bij de LEZ zal ook de milieuvriendelijke mobiliteit verder gefaciliteerd worden via de uitrol van een netwerk van elektrische laadpalen. De bestaande subsidie voor de plaatsing van elektrische laadpalen zal behouden blijven.

Beslist het volgende:

VOORSTEL

Artikel 1:

Keurt goed de invoering van een lage emissiezone vanaf 1 januari 2020.

Artikel 2:

Keurt goed dat de LEZ zal gelden binnen de R40, met uitzondering van (1) de as Nieuwewandeling –

Begijnhoflaan – Opgeëistenlaan - Blaisantvest (N430), en (2) de in- en uitvalswegen naar de parking Gent Zuid

(B401 en N422). Ook (3) de stadsring R40 zelf valt buiten de LEZ.

Artikel 3:

Keurt goed dat dieselloertuigen (categorie M of N) met euronorm 4 of IV die momenteel niet voldoen aan

de algemene toelatingsvoorwaarden of de voorwaarden voor vrijstelling vanaf de invoering van de LEZ op 1

januari 2020 tot en met 31 december 2024 worden toegelaten onder later te bepalen voorwaarden.

Artikel 4:

Keurt goed dat dieselloertuigen (categorie M of N) met euronorm 5 of V die momenteel niet voldoen aan

de algemene toelatingsvoorwaarden of de voorwaarden voor vrijstelling vanaf de invoering van de LEZ op 1

januari 2025 tot en met 31 december 2029 worden toegelaten onder later te bepalen voorwaarden.

Artikel 5:

Keurt goed dat voertuigen ouder dan 40 jaar onder voorwaarden toegang zullen kunnen krijgen tot de LEZ.

Artikel 6:

Keurt goed de uitwerking van een pakket flankerende maatregelen bij de invoering van de LEZ.

BIJKOMENDE INFO BIJ HET BESLUIT

Departement Duurzame Stedelijke Ontwikkeling en Ondernemen - Dienst Milieu en Klimaat

Dit besluit kadert in volgende activiteit: AC34961 Opmaken, coördineren en opvolgen van een luchtkwaliteitsbeleid en geluidsbeleid
